

○ คำสั่ง

(จ. ๒๑)

คำร้องที่ ๓๓๐/๒๕๔๙

คำสั่งที่ ๓๘๔/๒๕๔๙

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๒๔ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๙

ระหว่าง

นางไวยเงิน ปลอดภัย	ผู้ฟ้องคดี
โครงการชลประทานจังหวัดหนองบัวลำภู ที่ ๑ กรมชลประทาน ที่ ๒	ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)

ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่ง ในคดีหมายเลขดำที่ ๔๖๔/๒๕๔๘ หมายเลขแดงที่ ๑๐๔/๒๕๔๙ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองขอนแก่น)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องและแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินที่มีหลักฐานการครอบครองเป็นหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) เลขที่ ๒๓๓๖ เนื้อที่ ๒๐ ไร่ ๑ งาน ๑๐ ตารางวา ตั้งอยู่ที่ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง (อำเภอหนองบัวลำภูเดิม) จังหวัดหนองบัวลำภู (จังหวัดอุดรธานีเดิม) ซึ่งเป็นของนายอ่อน เพ็งวงษา บิดาของผู้ฟ้องคดีที่เสียชีวิตแล้วเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๐ และยังมีได้ตั้งผู้จัดการมรดกเพื่อแบ่งทรัพย์สินมรดกของนายอ่อนแต่อย่างใด ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นทายาทคนหนึ่งของ

/นายอ่อน...

นายอ่อนได้ครอบครองและทำนาในที่ดินดังกล่าวและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้จัดทำโครงการขุดลอกลุ่มน้ำลำพะเนียงเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๘ บริษัท ฉัตรชัยพาณิชย์กาฬสินธุ์ จำกัด ซึ่งได้รับการว่าจ้างจากผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้ดำเนินการโครงการดังกล่าว ได้ขุดดินบริเวณลุ่มน้ำลำพะเนียงขึ้นมากองบริเวณที่นาของผู้ฟ้องคดีเป็นเนื้อที่ประมาณ ๗ ไร่ ๑ งาน เมื่อถึงฤดูฝนน้ำจึงไหลเข้าท่วมที่นาเนื่องจากไม่มีคันกั้นน้ำ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่สามารถทำนาได้และไม่มีเงินที่จะไปชำระหนี้นอกระบบจำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท โดยในแต่ละปีผู้ฟ้องคดีทำนาได้ผลผลิตประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาท มีค่าใช้จ่ายจากการทำนาประมาณ ๑๓,๕๐๐ บาท ผลผลิตที่ได้ใช้บริโภคภายในครอบครัว ส่วนที่เหลือขายได้ปีละประมาณ ๓,๐๐๐ บาท

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจ่ายค่าเวนคืนเป็นค่าเสียหายจำนวน ๔๐๐,๐๐๐ บาท
 ๒. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองปรับสภาพที่นาให้อยู่ในสภาพเดิม พร้อมให้ใส่ท่อระบายน้ำในจุดที่น้ำถ่ายเทได้สะดวก
 ๓. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองชดใช้ค่าเสียหายจากการที่ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถทำนาในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้ จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท
 ๔. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจัดทำฝายเก็บน้ำเพื่อเก็บกักน้ำในฤดูแล้ง
 ๕. ให้ศาลพิจารณานุญาตให้ผู้ฟ้องคดีได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล
- ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า ที่ดิน น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๓๓๖ ซึ่งเป็นที่นาที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์นั้น มีนายอ่อน บิดาของผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีสิทธิครอบครอง โดยนายอ่อนได้เสียชีวิตแล้วตั้งแต่วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๐ โดยยังไม่ได้มีการโอนมรดกที่ดินดังกล่าวเป็นของผู้ฟ้องคดี และไม่ได้มีการแต่งตั้งผู้จัดการมรดก การที่ผู้ฟ้องคดีฟ้องเรียกค่าเสียหายอันเกิดจากการกระทำละเมิดของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครอง แต่ผู้ฟ้องคดียังไม่ใช่ผู้มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินแปลงดังกล่าว เพียงแต่เป็นทายาทผู้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินต่อมาเท่านั้น จึงถือได้ว่าผู้ฟ้องคดียังไม่ใช่ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายที่แท้จริงจากการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีจึงยังไม่มีสิทธิฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ

/ผู้ฟ้องคดี...

ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นที่ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา ความว่า คดีนี้ เมื่อนายอ่อน บิดาของผู้ฟ้องคดีได้เสียชีวิตเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๐ ที่ดินยอมตกทอดแก่ทายาทโดยผลของกฎหมายตามมาตรา ๑๕๙๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และเมื่อที่ดินยังมีได้มีการแบ่งแยก ทายาททุกคนของนายอ่อนยอมเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ร่วมกัน และอาจใช้สิทธิอันเกิดแต่กรรมสิทธิ์ครอบไปถึงทรัพย์สินทั้งหมดเพื่อต่อสู้กับบุคคลภายนอกได้ตามมาตรา ๑๓๕๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ที่ดินของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นทายาทคนหนึ่งของนายอ่อนยอมมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลเพื่อพิจารณาเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีได้ จึงขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษากลับคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นให้รับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณาต่อไป

ต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำแถลงพร้อมเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมต่อศาลว่า ศาลจังหวัดหนองบัวลำภูได้มีคำสั่งลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ตั้งผู้ฟ้องคดีเป็นผู้จัดการมรดกของนายอ่อน เพ็งวงษา เพราะเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ตาย จึงเป็นทายาทโดยธรรมที่มีสิทธิได้รับมรดกของผู้ตาย

ศาลปกครองสูงสุดพิเคราะห์แล้ว คดีมีประเด็นต้องพิจารณาว่า ศาลปกครองจะรับคำฟ้องในข้อหาไว้พิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งได้หรือไม่ เห็นว่า มาตรา ๑๕๙๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติให้ เมื่อบุคคลใดตาย มรดกของบุคคลนั้นตกทอดแก่ทายาท มาตรา ๑๖๐๐ บัญญัติให้ กองมรดกของผู้ตาย ได้แก่ทรัพย์สินทุกชนิดของผู้ตาย ตลอดทั้งสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบต่าง ๆ เว้นแต่ตามกฎหมายหรือว่าโดยสภาพแล้วเป็นการเฉพาะตัวของผู้ตายโดยแท้ มาตรา ๑๗๔๕ บัญญัติให้ ถ้ามีทายาทหลายคน ทายาทเหล่านั้นมีสิทธิและหน้าที่เกี่ยวกับทรัพย์สินมรดกร่วมกันจนกว่าจะได้แบ่งมรดกกันเสร็จแล้ว และมาตรา ๑๓๕๕ บัญญัติให้ เจ้าของรวมคนหนึ่ง ๆ อาจใช้สิทธิอันเกิดแต่กรรมสิทธิ์ ครอบไปถึงทรัพย์สินทั้งหมดเพื่อต่อสู้บุคคลภายนอก เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ที่ดิน น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๓๓๖ ซึ่งมีชื่อนายอ่อน บิดาของผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีสิทธิครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินได้ถึงแก่ความตาย มรดกของนายอ่อนยอมตกทอดแก่ทายาททันที ผู้ฟ้องคดีซึ่งตามหลักฐานสำเนาใบสำคัญการสมรสของนายอ่อนกับนางกอง เพ็งวงษา และสำเนาทะเบียนบ้านของผู้ฟ้องคดี ระบุว่าผู้ฟ้องคดีเป็นบุตรของนายอ่อน ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นทายาทของนายอ่อนมีสิทธิและหน้าที่จัดการทรัพย์สินมรดก

ร่วมกับทายาทคนอื่นจนกว่าจะได้มีการแบ่งมรดกกันเสร็จแล้วตามมาตรา ๑๗๔๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และอาจใช้สิทธิอันเกิดแต่กรรมสิทธิ์ดังกล่าวครอบไปถึงทรัพย์สินทั้งหมดเพื่อต่อสู้บุคคลภายนอกตามมาตรา ๑๓๕๙ แห่งประมวลกฎหมายเดียวกันได้ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้จัดทำโครงการขุดลอกกลุ่มน้ำลำพะเนียงในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยว่าจ้างบริษัท ฉัตรชัยพาณิชย์กาฬสินธุ์ จำกัด เป็นผู้ดำเนินการ และในการดำเนินการบริษัท ฉัตรชัยพาณิชย์กาฬสินธุ์ จำกัด ได้กระทำละเมิดทำให้ที่ดินของผู้ฟ้องคดีซึ่งอยู่บริเวณใกล้เคียงกับโครงการได้รับความเสียหาย ผู้ฟ้องคดีในฐานะทายาทของเจ้ามรดกย่อมเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง และมีอำนาจฟ้องเรียกค่าเสียหายจากผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจตามกฎหมายจัดทำโครงการขุดลอกกลุ่มน้ำลำพะเนียงให้ร่วมกันรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีได้ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังนั้น การที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา ศาลปกครองสูงสุดไม่เห็นพ้องด้วย

จึงมีคำสั่งกลับคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น เป็นให้รับคำฟ้องไว้พิจารณา พิพากษาต่อไปตามรูปคดี

นายปรีชา ชวลิตธำรง
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายดำริ วัฒนสิงหะ
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายวิชัย ชื่นชมพูนุท
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายจรูญ อินทจาร
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายวรพจน์ วิศรุตพิชญ์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

วันที่อ่าน ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๘

ธัญภา : ผู้พิมพ์

ภาคพล : ผู้ตรวจ